

דברי תורה וחינוך

את כוללת כלבוץ

כי תשא | הרב איציק לסלו

ראש ישיבת אדיר במרום

בס"ד

לאחר חטא העגל כאשר משה ויהושע יורדים מהר סיני ושומעים את קול העם בחטאו בעגל מתנהל דיון ביניהם אלו קולות הם שומעים.

וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת-קוֹל הָעָם בְּרִעָה וַיֹּאמֶר אֶל-מֹשֶׁה קוֹל מִלִּחְמָה בְּמַחְנֶה:

וַיֹּאמֶר אֵין קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת חֲלוּשָׁה קוֹל עֲנוֹת אֲנָכִי שָׁמַע:

ויהושע שוב טועה.

המדרש בקהלת מביא את הפסוק הבא על יהושע בן נון:

שָׁבְתִי וְרָאָה תַּחַת-הַשָּׁמַיִם כִּי לֹא לְקָלִים הַמְרֹאֵץ וְלֹא לְגִבּוֹרִים הַמְלַחֲמָה וְגַם לֹא לְחַכְמִים לְחֶם וְגַם לֹא לְנִבְנִים עֹשֶׂר וְגַם לֹא לַיִדְעִים חֵן כִּי-יַעַת וְפָגַע יִקְרָה אֶת-כָּל־ם: **קהלת פרק ט**

וגם לא ליודעים חן. זה יהושע. דאמר רבי יוסי שני דברים דבר יהושע לפני רבו ולא נגמל בעיניו, אחד במינוי זקנים, ואחד במעשה העגל, במינוי זקנים, שנאמר וירץ הנער ויגד למשה וגו', אמר לו משה יהושע המקנא אתה לי? והלואי כל ישראל כיוצא בי.

[ואחד] במעשה העגל. וישמע יהושע את קול העם וגו', אל משה ליהושע אדם שהוא עתיד לנהוג שררה על ששים ריבוא בני אדם, אינו יודע להבחין בין קול לקול? אין קול ענות גבורה: קול ענות אנכי שומע.

במדרש נראה שיש למשה רבינו ביקורת על יהושע איך יכול להיות שהמנהיג הבא אינו מבחין במצב העם?

הנציב" בהעמק דבר מאיר לנו את המדרש בקהלת:

בא ללמד על מאמרם הנפלא פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה. ובאו בזה המשל לבאר כי כמו שאין בלבה שום אור בעת שהחמה מזרחת. ואע"ג שידענו שגם הלבנה נבראה להאיר מ"מ בעת שהחמה זורחת אינה משמשת כלום באור. כך בעת שהיה משה באורו לא היה ליהושע שום הארה מן השמים, אע"ג שנודע היה שיהיה אור המאיר לישראל והרי ע"כ עלה עם משה להר מ"מ בעת שזרח ובא הכתוב כאן להראות אותנו אשר לא צלחה ליהושע לדבר לפני משה דבר שיהא נושא חן אע"ג שהיה משה מבין בו כי הוא משכיל על דבר לאשור:

הפסוק בקהלת שנראה במבט ראשון כאמירה שעוצרת את החיים מן ייאוש ופסימיות, נראה במבט עמוק כהזדמנות גדולה. לכל אחד יש את הזמן בו הוא מאיר ופורח. משה האמין ביהושע למרות הטעויות המשמעותיות שלו וידע כי זמנו יגיע.

כמחנכים אנו נפגשים פעמים רבות עם אותם תלמידים שלא הצליחו, שמקומם בחברה היה נמוך, שדבריהם לא נשמעים, ולאחר מספר שנים אנחנו פוגשים אותם בשיא תפארתם.

שבת שלום